

Svalbards miljøvernfond

Årsmelding

2007

Foto: Sysselmannen på Svalbard

1. Innledning

Årsrapporten for 2007 fra Svalbards miljøvernfond til Miljøverndepartementet beskriver fondets virksomhet første driftsår. Styret viser også til tildelingsbrev av 02.05.07 for 2007 til Svalbards miljøvernfond, samt styringsmøte mellom Miljøverndepartementet og styret 15.11.07.

Av tildelingsbrevet fremgår det at kravene til årsrapporten skal legges til grunn, men ikke gis anvendelse fullt ut i 2007. I styringsmøtet med Miljøverndepartementet var det enighet om at det for 2007 skal rapporteres i tråd med punktene i tildelingsbrevet. For kommende år skal fondet rapportere direkte under resultatkrav i tildelingsbrevet. Også for 2007 ønsker styret så langt som mulig å rapportere i tråd med etablerte maler. Dette gjelder spesielt årsavslutningen for regnskapet.

Årsrapporten fra Svalbards miljøvernfond 2007 inneholder de viktigste aspektene ved fondets virksomhet i 2007. Det gis detaljert informasjon om tildelingene fra fondet i første søknadsrunde, samt en redegjørelse for de faglige prioriteringene som styret la til grunn for vedtak om tildelinger fra fondet. Videre omtales styrets arbeid og resultater i forhold til strategiske utfordringer og mål. Regnskap og økonomirapporter er vedlagt separat.

2. Opprettelsen av Svalbards miljøvernfond

Svalbards miljøvernfond er opprettet med hjemmel i lov om miljøvern på Svalbard 15.06.2001 nr 79 § 98. Vedtekter for Svalbards miljøvernfond er fastsatt av Miljøverndepartementet 08.03.2007 med hjemmel i samme lov.

01.04.07 ble det innført et miljøgebyr for tilreisende til Svalbard. Inntektene fra miljøgebyret tilfaller Svalbards miljøvernfond.

Svalbards miljøvernfonds formål fremgår av § 1 i forskrift om tilskudd fra Svalbards miljøvernfond:

Fondet skal nyttes til beste for miljøet på Svalbard ved å bidra til at det settes i verk tiltak for å beskytte naturmiljø og kulturminner på øygruppen i samsvar med svalbardmiljøloven § 98 og fondets vedtekter. Fondets midler skal bidra til å sikre at Svalbards særpregede villmarksnatur bevares som grunnlag for opplevelse, kunnskap og verdiskaping. Fondet skal arbeide for å initiere og stimulere gode prosjekter og tiltak som har til formål å ivareta de høye miljømål som er satt for Svalbard.

Fondets midler kan bare brukes til tiltak på Svalbard som har til formål å beskytte miljøet.

3. Styret i Svalbards miljøvernfond

Styret i Svalbards miljøvernfond er oppnevnt av Miljøverndepartementet 19.03.07 og har følgende sammensetning:

- Ann-Kristin Olsen, leder, fylkesmann i Vest-Agder, tidligere sysselman på Svalbard
- Aud Andersen, nestleder, Svalbard Reiselivsråd
- Ottar Krohn, fylkesmiljøvernssjef i Østfold, tidligere miljøvernssjef hos Sysselmanen på Svalbard
- Kjell Mork, leder i Longyearbyen lokalstyre
- Miriam Geitz, WWF
- Thor Bjørn Arlov, historiker ved NTNU (vara)

Styret valgte selv Aud Andersen til nestleder.

Funksjonstiden for styremedlemmene er to år, men ved første gangs oppnevning er Ann-Kristin Olsen, Ottar Krohn og Aud Andersen valgt for en periode på 3 år.

Styret hadde to møter i 2007. Det første styremøtet ble holdt 20.-21.06.07 med en grundig gjennomgang av bakgrunnen for opprettelsen av Svalbards miljøvernfond, relevante lover, forskrifter, rammer og føringer. Deltakere på møtet var styret, sekretær, Sysselmannen og Miljøverndepartementet.

Styremøte nr to ble holdt 13.-15.11.07. Hovedtema på dette møtet var tildeling av fondsmidler.

4. Sekretariatet i Svalbards miljøvernfond

Sysselmannen på Svalbard er sekretariat for Svalbards miljøvernfond. Stillingen som rådgiver – sekretær for fondet er lagt til miljøvernavdelingen. Sekretariatet har ansvar for daglig drift av fondet, utlysning av tilskuddsmidler, forberede og innstille i saker for styret, forestå utbetaling av midler og oppfølging av gitte tilskudd. Administrative tjenester som regnskap og arkiv utføres av Sysselmannens administrasjonsavdeling. Trine Krystad er ansatt i stillingen som rådgiver - sekretær for fondet og sekretariatet har vært bemannet fra 15.08.07.

For Svalbards miljøvernfond er det pr 31.12.07 journalført 51 saker og 154 dokumenter.

5. Kunngjøring av første tildeling

Kunngjøring av første tildeling ble annonsert 31.08.07 i Svalbardposten og på Sysselmannens hjemmeside. Søknadsskjema og veiledning på norsk og engelsk samt elektronisk søknadsskjema var tilgjengelig fra samme dato. Sysselmannens tolk bidro med informasjon om Svalbards miljøvernfond ovenfor befolkningen i innbyggerne i Barentsburg.

6. Søknadsskjema

Svalbards miljøvernfond har utarbeidet et søknadsskjema som skal brukes ved søknad om støtte fra fondet. Hensikten er å sikre at nødvendig informasjon fremkommer slik at styret kan danne seg et realistisk bilde av innholdet i prosjektene.

Bruk av søknadsskjema bidro til at etterspurt informasjon fremkom og alle søknadene fondet mottok var relevante og ble behandlet.

7. Elektronisk innsendte søknader

I forbindelse med publisering av søknadsskjema på Sysselmannens hjemmeside, ble det også publisert et skjema som kunne fylles ut elektronisk og sendes til Svalbards miljøvernfond via e-post. De fleste søkerne benyttet seg av denne fremgangsmåten ved innsending av søknader. Elektronisk innsendte søknader ble skriftlig bekreftet av søkerne.

8. Behandling av søknadene

Utgangspunkt for behandling av søknader om tilskudd fra Svalbards miljøvernfond er forskriften og vedtekter.

I forbindelse med første tildelinger av midler gjorde styret noen prinsipielle vurderinger, som sammen med de formelle styringsdokumentene, la grunnlaget for behandling av søknadene.

Følgende aktuelle problemstillinger av prinsipiell karakter ble vurdert av styret:

8.1 Søknader om tilskudd til forskning

Svalbards miljøvernfond tok i august 2007 kontakt med forskningsinstitusjoner med aktivitet på Svalbard. Det ble informert om at Svalbards miljøvernfond er et miljøvernfond og ikke et forskningsfond. Svalbards miljøvernfond pekte på at tiltak som omhandler kunnskapsformidling vil være mest nærliggende å støtte. Svalbards miljøvernfond vil prioritere formidling av resultater fra forskningsprosjekter der innhenting av data allerede er gjort, men der resultatene ennå ikke er bearbeidet og formidlet til publikum. Svalbards

miljøvernfond vil være positive til å støtte formidlingstiltak og prosjekter som gjennom kunnskap og kompetanse vil bidra til å beskytte naturmiljø og kulturminner.

Av informasjonen fremgikk det at prosjekter som er forvaltningsrelaterte, på nærmere bestemte vilkår og etter en individuell vurdering, også kan gis støtte.

Henvendelsen ble gjort for å unngå at det legges arbeid i søknader som ikke er relevante for fondet.

8.2 Planstatus:

Krav om avklart status i arealplansammenheng er etter styrets vurdering et viktig kriterium. Svalbards miljøvernfond mottok fem søknader hvor planstatus ikke var avklart eller nødvendige tillatelser manglet. Styret ønsker at planstatus skal være avklart før tilsagn om tilskudd kan gis. De fem søknadene som ikke oppfylt dette kravet ble derfor avslått .

Styret etablerte også et vurderingskriterium i forhold til tiltak som krever dispensasjoner. Styret ønsker at dispensasjoner skal være innvilget før tilsagn om tilskudd gis. Svalbards miljøvernfond mottok for eksempel en søknad om støtte til et tiltak i en nasjonalpark som ble avslått med den begrunnelse at dispensasjon fra nasjonalparkbestemmelsene ikke forelå.

8.3 Støtte til forvaltningsoppgaver:

Styret tolker styringsdokumentene fra Miljøverndepartementet slik at fondet ikke skal brukes til å finansiere statlige forvaltningsoppgaver.

Svalbards miljøvernfond mottok søknader om støtte til prosjekter som også er gitt som oppdrag i tildelingsbrev fra Miljøverndepartementet til direktoratene eller Sysselmannen. Styret vil være forsiktig med å tildele støtte til prosjekter som andre etater under Miljøverndepartementet har fått i oppdrag å utføre. Samme varsomhet skal utvises i forhold til søknader hvor Sysselmannen er bidragsyter, involvert eller samarbeidspartner.

På den annen side mener styret at prosjekter som vil bidra til å heve kunnskapsgrunnet for forvaltningen ikke må utelukkes helt. Slike prosjekter må også kunne motta støtte dersom kravene for øvrig er oppfylt.

Styret mener at disse forholdene er særlig betydningsfulle i forhold til styrets uavhengighet, integritet og omdømme. Styret mener at det på prinsipielt grunnlag er viktig å avklare hvordan styret skal behandle søknader om støtte til forvaltningsoppgaver og tok derfor denne diskusjonen før første tildeling.

8.4 Driftstilskudd – lønn og prosjektstillinger

Svalbards miljøvernfond mottok søknader som omhandlet støtte til prosjektstillinger-/koordinatorstillinger, samt støtte til lønnsmidler.

Styret tolker styringsdokumentene fra Miljøverndepartementet slik at fondet ikke bør gi ordinært driftstilskudd. Dette omfatter også støtte til lønnsmidler. Styret var i utgangspunktet skeptisk til å imøtekomme søknader hvor fondsmidlene i hovedsak skulle dekke lønnsutgifter. På den annen side mener styret at det i det konkrete tilfellet vil være riktig å se hen til formålet med og resultatet av prosjektet, samt hvilken miljøgevinst det gir totalt sett. Styrets konklusjon er at det kan gis støtte til prosjekter som har en stor del av sine utgifter knyttet til lønn, dersom prosjektet samlet sett gir et vesentlig bidrag til å realisere fondets formål.

8.5 Reisestøtte

Svalbards miljøvernfond mottok søknader hvor støtte til reiser utgjorde en stor del av omsøkt beløp.

Styret mener det i saksbehandlingen må foretas en vurdering av det angitte resultatet av prosjektet og i hvor stor grad selve leveransen i prosjektet vil bidra til å beskytte naturmiljøet og/eller kulturminner. Styret mener det i hvert enkelte tilfelle må vurderes hvorvidt reiser kan betraktes som et middel til å oppfylle formålet med fondet, og hvor stor andel av omsøkte midler som konkret bør gis til reiseutgifter.

8.6 Krav til budsjett i søknaden

Det stilt krav til søkerne om at kostnadsoverslag og finansieringsplan skal være av en slik karakter at det skal være mulig å vurdere hvorvidt overslaget er realistisk. For å få inn informasjonen Svalbards miljøvernfond trenger, vil søknadsskjemaet kontinuerlig bli bearbeidet og videreutviklet i de kommende søknadsrundene.

9. Tildeling høsten 2007

Innen søknadsfristen 01.10.07 hadde Svalbards miljøvernfond mottatt 42 søknader om støtte til prosjekter/tiltak fra 26 ulike søkere. Totalt omsøkt beløp var kr 11,2 mill.

I styremøtet 13.-15.11.07 tildelte Svalbards miljøvernfond kr 1,7 mill til 15 ulike prosjekter, fordelt på 10 ulike mottakere. Disse 15 prosjektene hadde en total søknadssum på kr 2 282 931,-. Av 42 innsendte søknader ble 36 % innvilget.

I tildelingsbrevet for 2007 fremkommer det at prosjekter som fremmer bærekraftig turisme skal prioriteres, samt prosjekter som har til formål å sikre at høsting av vilt- og fiskebestanden på Svalbard skjer i samsvar med de høye miljømålene.

I tråd med tildelingsbrevets prioriteringer ble det gitt støtte til fem tiltak/prosjekter som bidrar til bærekraftig turisme. Den totale tildelingen til disse fem prosjektene¹ var kr 910 000,-. Videre ble det gitt støtte til tre vilt- og fisketiltak/prosjekter, med til sammen kr 192 000,-. Den totale tildelingssummen til prosjekter som var prioritert i tildelingsbrevet utgjorde kr 1 102 000,-.

Forholdene som er redegjort for ovenfor lå fast ved behandling av søknadene, og inngikk i grunnlaget for vurdering av søknadene. Styret mener derfor at tildelingene som er gjort i 2007, styrets øvrige arbeid, samt driften av fondet, har bidratt til å oppfylle de strategiske utfordringer og mål om bevaring av Svalbards villmarksnatur.

9.1 Fordeling etter kategorier:

I 2007 ble det gitt tilsagn om støtte til 1 opprettings- og tilretteleggingstiltak, 3 fiske- og vilttiltak, 5 informasjons- og opplæringstiltak og 6 kartleggings- og overvåkingstiltak.

Tiltakstype	Antall	Bevilgningssum
Opprettings- og tilretteleggingstiltak	1	48 000
Fiske- og vilttiltak	3	192 000
Informasjons- og opplæringstiltak	5	640 000
Kartleggings- og overvåkingstiltak	6	820 000
Skjøtselstiltak	0	0
Kulturminnetiltak	0	0
Samlet sum gitt tilsagn 2007		1 700 000

¹ 1)Visitors guidelines, 2) miljøseminar, 3) GTO – retningslinjer for ferdsel, 4) økoturismebedrift og 5) miljøeffekter avturisme

9.2 Tilsagn til prosjekt:

Prosjektnavn	Mottaker	Tilsagn
AECO Visitors' guidelines	AECO	74000
AECO miljøseminar	AECO	280000
Utredning om forstyrrende effekter på gjess på Svalbard	Danmarks Miljøundersøgelser	200000
Guide- og turoplæring – Retningslinjer for ferdsel	Svalbard Reiseliv AS	231000
Svalbardflora.net	UNIS	150000
Jakt- og fiskeoppsyn	Longyearbyen Jeger og Fiskerforening (LJFF)	52000
Forbedring av lokale biotoper for fugl i Longyearbyen	Longyearbyen feltbiologiske forening (LoFF)	48000
Svalbardbirds.com	Longyearbyen feltbiologiske forening (LoFF)	20000
Longyearflora	Longyearbyen feltbiologiske forening (LoFF)	30000
Sertifisering som Norsk økoturismebedrift	Svalbard Villmarkssenter as	25000
Risk Assessment of Seed Introduction by Tourism	UNIS	30000
Miljøeffekter av turisme i arktisk – en forstudie	NINA – Norsk Institutt for Naturforskning	300000
Svalbardrypenes trekkruter til vinterområdene	Norsk Polarinstittutt	120000
Kannibal- og sjørøyebestandene på Svalbard; unike genetiske røyemorfer med spesielle forvaltningskrav?	NINA – Norsk Institutt for Naturforskning	90000
Bearbeiding av fiskeprøver og fangstrapporter, samt etablering av røyedatabase	NINA – Norsk Institutt for Naturforskning	50000
SUM		1700000

9.3 Søknadsbeløp, tilskudd og tilsagn:

Prosjekt navn	Søknads beløp	Medfinansiering*	Tilsagn	Prosjekt kostnader
AECO Visitors' guidelines	74000	8000	74000	82000
AECO miljøseminar	317000	20000	280000	300000
Utredning om forstyrrende effekter på gjess på Svalbard	249111	0	200000	200000
Guide- og turoplæring – Retningslinjer for ferdsel	232000	34800	231000	266800
Svalbardflora.net	330000	268000	150000	418000
Jakt- og fiskeoppsyn	52000	4000	52000	56000
Forbedring av lokale biotoper for fugl i Longyearbyen	48000	38000	48000	76000 ²
Svalbardbirds.com	40000	90000	20000	110000
Longyearflora	60000	141400	30000	171400
Sertifisering som Norsk økoturismebedrift	29820	3820	25000	29820
Risk Assessment of Seed Introduction by Tourism	50000	80000	30000	90000 ³
Miljøeffekter av turisme i arktisk – en forstudie	400000	0	300000	300000
Svalbardrypenes trekkruter til vinterområdene	160000	180000	120000	300000
Kannibal- og sjørøyebestandene på Svalbard; unike genetiske røyemorfer med spesielle forvaltningskrav?	190000	40000	90000	130000
Bearbeiding av fiskeprøver og fangstrapporter, samt etablering av røyedatabase	95000	15000	50000	65000
SUM	2326931	923020	1700000	2595020

* Inkludert dugnad/egeninnsats

² Prosjektet har budsjettet med kr 10 000,- mer i inntekter enn hva som fremkommer av budsjettet.

³ Prosjektet har budsjettet med kr 20 000,- mer i inntekter enn hva som fremkommer av budsjettet.

De totale kostnadene i prosjektene er kr 2 595 020,-. Medfinansieringen i prosjektene er på 36 prosent og utgjør kr 923 020,-, inkludert dugnad og egeninnsats med kr. 556 300,-.

Dersom man ekskluderer dugnad/egeninnsats i medfinansieringen er summen kr 366 720,-.

Styret mener at tildelingen av midler som er gjort i 2007 er en effektiv utnyttelse av midlene i Svalbards miljøvernfond.

10. Prosjektenes planlagte varighet

Av prosjektene som fikk tilsagn om tilskudd i 2007 er ett avsluttet innen 2007, 12 prosjekter skal avsluttes i løpet av 2008 og to prosjekter skal avsluttes i 2009.

2007	2008	2009
1	12	2

11. Nasjonalitet til søkere som har fått tilsagn

Det er ti prosjekter med tilhørighet på Svalbard som har fått tilsagn om støtte, 4 prosjekter med tilhørighet i Norge og 1 prosjekt med dansk tilhørighet.

Svalbard	Norge	Danmark
10	4	1

12. Refusjon av miljøgebyr til fastboende

Det er inngått avtale mellom Svalbard likningskontor og Sysselmannen om refusjon av miljøgebyr til fastboende på Svalbard. I denne forbindelse har Svalbard ligningskontor tilsatt en medarbeider. For 2007 er det konstatert et betydelig avvik mellom antall fremsatte krav om refusjoner fra fastboende i forhold til forventningene som var betydelig høyere. Svalbard ligningskontor foretok derfor et delvis utkjøp av stillingen fra Svalbards miljøvernfond, slik at stillingens omfang i noen grad riktigere gjenspeilet den reelle arbeidsmengden og kostnadene forbundet med refusjonsordningen.

Informasjon om refusjonsordningen for fastboende er gjort tilgjengelig på Sysselmannens hjemmeside og via annonsering i Svalbardposten. I tillegg finnes om ordningen på Longyearbyen lokalstyres hjemmeside www.lokalstyre.no under menypunktet "Ny i Longyearbyen".

I 2007 ble det foretatt totalt 713 refusjoner til fastboende med til sammen kr 106 950,-.

13. Gave til TV-aksjonen

I tråd med § 94 i svalbardmiljøloven tilhører fallvilt Svalbards miljøvernfond. I forbindelse med TV-aksjonen 2007 "Sammen for Barna" mottok Svalbards miljøvernfond en forespørsel om å gi et isbjørnskinn i gave til den lokale auksjonen. I en årrekke har det vært vanlig at Sysselmannen har bidratt med et isbjørnskinn til TV-aksjonen. Svalbards miljøvernfond ønsker å følge tradisjon med å gi et isbjørnskinn i gave til TV-aksjonen og innvilget søknaden.

Auksjon av isbjørnskinnet innbrakte kr 20 000 til TV-aksjonen 2007 "Sammen for barn".

14. Regnskap

Svalbards Miljøvernfond 2007		
Inntekter	Regnskap	Budsjett
Inntekter flypassasjerer	5 860 650	4 920 000
Inntekter turistskip	157 916	450 000
Inntekter andre tilreisende	15 020	30 000
Inntekter fallvilt	24 748	0
Inntekter jakt & fiske	142 100	115 000
Inntekter miljøerstatning	0	
Inntekter tvangsmulkt	0	
Inntekter donasjoner	0	
Renteinntekter Norges Bank	93 720	
	6 294 154	5 515 000
Refusjon fastboende	-106 950	-1 500 000
Sum inntekter 2007	6 187 204	4 015 000
Kostnader		
Honorarer styret, råd, utvalg	-135 000	-44 380
Reiseutgifter og bevertning	-112 057	-78 465
Godtgjørelse til gebyrinnkreverne	-143 223	-350 000
Refusjon lønnsutgifter sekretær i fondet	-164 117	-457 625
Refusjon utgifter Sv. Likningskontor	-270 000	-874 219
Refusjon utgifter SMS v/adm. av fondet	-491 016	-454 344
Sum driftskostnader	-1 315 413	-2 259 033
Tilskudd, tiltak og prosjekter	-1 700 000	-1 700 000
Sum	-3 015 413	-3 959 033
Årsresultat Svalbards Miljøvernfond	3 171 791	55 967